

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2025-970

30.9.2025

KLP Skadeforsikring AS

Yrkesskade/yrkessykdom - Yrkesskadeforsikringsloven (YFL)

Sykehusansatt – MRSA – smitte i nær familie – mindreårig barns helseopplysninger – nødvendig informasjon – fal. § 18-1.

Forsikrede jobbet på sykehus, da han fikk påvist MRSA-smitte. Smitten ble avdekket etter at forsikredes mindreårige sønn testet positivt i forbindelse med en operasjon. Det var også påvist MRSA på arbeidsplassen i det aktuelle tidsrommet. Forsikrede fremsatte krav under yrkesskadeforsikring. Under foretakets behandling av kravet, ønsket det å innhente helseopplysninger tilknyttet forsikredes sønn og opplysninger rundt bakgrunnen for at MRSA-testen ble tatt. Foretaket mente at de aktuelle opplysningene var nødvendige for å ta stilling til forsikredes krav, herunder om han hadde blitt smittet på arbeidsplassen eller av sønnen. Forsikrede nektet foretaket tilgang til sønnens helseopplysninger, og foretaket fastholdt avslaget. Saken reiste spørsmål om forsikrede måtte gi foretaket tilgang til mer informasjon. Nemnda bemerket at opplysningsplikten i fal. § 18-1 er generell og ikke begrenset til opplysninger som omhandler forsikrede selv direkte. Nemnda bemerket videre at foretaket hadde et legitimt behov for å innhente nærmere opplysninger om bakgrunnen for MRSA-testing av forsikrede sønn og at forsikrede hadde samtykkekompetanse til å gi denne informasjonen. Forsikrede måtte derfor gi foretaket tilgang til den etterspurte dokumentasjonen. Nemnda ga foretaket medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede fikk påvist MRSA-smitte 1.2.20, imens han jobbet på sykehus i en stilling med pasientkontakt.

I journal 10.3.20 fremkommer det at forsikrede fikk påvist MRSA i svelget, og at forsikredes sønn hadde «bæretilstand med MRSA i hals».

Arbeidsgiver opplyste i skademelding til Nav 8.5.20 at forsikrede var smittet av en pasient, men med ukjent tidspunkt, og:

Arbeidstaker har jobbet som [...] og har gjentatte ganger jobbet direkte med pasienter med mistanke om, eller påvist, MRSA. Ved mistanke eller påvist smitte, har arbeidstaker benyttet smittevernutstyr etter prosedyre.

I møtereferat vedr. arbeidstaker i utdanningsstilling 13.5.20 står det bl.a. at arbeidstaker er "usikker på om han har fått MRSA i sin jobb som [...] [sykehuset], og arbeidsgiver har sendt skjema for vurdering av yrkesskade til NAV. [...]".

Forsikrede opplyste 20.5.20 i skjemaet Opplysninger om skadelig påvirkning i arbeid:

Jeg jobber på akuttmottak [...]. Jeg er nok så sikker på at smitten stammer ifra arbeidsplassen, ettersom vi tar imot [pasienter] og pårørende som har MRSA smitte [...]

[...]

Har tatt imot x antall mange [pasienter] som har hatt MRSA, og som har hatt mistanke om MRSA. Det har hendt flere ganger at vi har tatt imot [pasientene], og at det kommer frem under mottakelsen at [pasientene] kan være MRSA mistenkte. Selv om smittevern benyttes, er det ikke alltid dette opprettholdes grunnet div.

[...]

Smittevernutstyr etter retningslinjer. Dersom det mistenkes MRSA som kommer frem under mottakelsen, avbryter vi mottakelsen, tar på oss smittevernutstyr og fortsetter mottakelsen med smittevern på.

[...]

I referat fra arbeidsgivers interne møte 5.8.20 står det:

[...] Arbeidstakeren har hatt påvist MRSA og han har gjort gjentakende forsøk med sanering som ikke har vært vellykket. I den forbindelse kunne han ikke gjennomføre praksis eller pasientnært arbeid. Han ble da rådet til å søke permisjon fra, eller avbryte, studie. Arbeidstakeren har andre familiemedlemmer som har MRSA, inkludert hans egen sønn [...]

Arbeidstakeren besluttet å gi saneringen et nytt forsøk i sommeren og det ble vellykket. Sanering av sønnen var ikke vellykket.

[...]

Som operasjonssykepleiestudent utføres praksis hos operasjonsavdelingen på [sykehuset] og lederne ved kirurgisk divisjon har uttalt at de mener det utgjør for stor risiko for pasientsikkerheten at han skal være der i praksis på bakgrunn av smitterisikoen.

[...] Det vises til MRSA-veilederen punkt 8.2 Rettigheter og plikter for helsefagarbeidere med MRSA:

[...] Med dette har foretaket besluttet at smitterisikoen mellom testingen på nåværende tidspunkt vil være for stor med tanke på pasientsikkerhet. Det vil være 30 dager mellom hver test og da potensielt mange dager å videreføre smitte om arbeidstakeren skulle bli smittet selv igjen.

Beslutningen tas på bakgrunn av stor risiko for resmitte fra egen sønn, og at det er åpne operasjonssår i avdelingen han må ha praksis hos i studie. Sistnevnte medfører større risiko for den pasientgruppen enn øvrige pasientgrupper. [...]

Nav godkjente MRSA-smitte som yrkessykdom 17.8.20.

Smittevernoverlegen skrev 29.8.20 en redegjørelse om rådene forsikrede hadde fått av seksjonen. Opplysningene var hentet fra loggføringen på seksjonen. Der fremgår:

Telefonkontakt 4.2.20 og kontakt 05.02.20

Den ansatte fikk påvist MRSA i prøve tatt 2.2.20, etter at flere medlemmer i storfamilien, inkludert hans [...] nyopererte sønn, har testet positivt. Spa-typen for MRSA er lik innad i familien, og kan ikke knyttes til tidligere tilfeller ved [avdelingen] på [sykehuset]. Praksis ved operasjonsavdelingen ble utsatt i påvente av sanering.

[...]

27.2.20

I referat etter vurderingsmøte 3.6.22 (Individuell risikovurdering ved MRSA hos ansatt ved [avdeling]) er historikken oppsummert som følger:

[...] første positivt prøve 02.02.20. positiv i hals, sanert x flere før negative prøver i juni 2020. [...] Testet så positivt 16/07/21, hals prøve positiv, ny runde med sanering og negative prøver. Han fjernet tonsillene i desember 2021. Nye positive tester 12/5-2022 da positiv i hals, nese og perineum. Sanert på nytt avsluttet 25/5. Resten av familien er testet i mai, disse prøvene var negative.

Under Arbeidsoppgaver står det at det er:

[...] relativt lite direkte pasient kontakt, og kun kortvarig. [...] Arbeidsoppgavene består av mottak av pasienter: telle respirasjonsfrekvensen, måle temperatur, ta BT, ta kapilærfylning, måle spo2, innlegging av perifert venekateter, sone nedleggelse og måling av blodtrykk. Spl bistår med støtte til å holde armen rolig under prøvetaking. [...]

I skademelding 16.12.22 står det:

Minn sønn ble innlagt på [...] etter en operasjon. Rutine kontroll ble det tatt MRSA test av min sønn, som fikk positiv test. Som et ledd av dette måtte resten av husstanden ta test, kona ble testet negativ og jeg ble testet positiv.

Foretaket avsto kravet 22.2.24, under henvisning til at det var klart mer sannsynlig at forsikrede var blitt smittet av sin sønn, enn at han var blitt smittet under arbeid på sykehus. Subsidiært var det ikke sannsynliggjort årsakssammenheng til et inntektstap.

Sekretariatet vurderte sakskomplekset 29.7.25. Saken dreide seg om hvorvidt forsikrede hadde sannsynliggjort at han hadde blitt smittet med meticillinresistente gule stafylokokker (MRSA), og om det kunne påvises at det forelå MRSA på arbeidsplassen i det relevante tidsrommet.

Sekretariatet konkluderte bekreftende på dette. Videre siteres:

Sykdommen faller altså innunder yrkessykdomslisten. Når så er tilfellet, skal sykdommen "anses forårsaket i arbeid på arbeidsstedet i arbeidstiden, hvis ikke forsikringsgiveren kan bevise at dette åpenbart ikke er tilfellet", jf. presumsjonsregelen i § 11 annet ledd gjennomgått ovenfor-

[...]

Spørsmålet er altså om foretaket har sannsynliggjort at sykdommen åpenbart ikke er forårsaket i arbeid på arbeidsstedet i arbeidstiden.

[...]

Slik saken er fremstilt kan vi altså ikke se at foretaket i tilstrekkelig grad har sannsynliggjort at det er åpenbart at sykdommen ikke er forårsaket i arbeid på arbeidsstedet i arbeidstiden.

Under tvil kom sekretariatet også til at foretaket var «ansvarlig for inntektstapet som kan knyttes til hans runder med MRSA-smitte. Hvor stort dette erstatningsmessige tapet er, vil som nevnt ikke avgjøres i Finansklagenemnda».

Saken ble avsluttet da foretaket ønsket å innhente ytterligere dokumentasjon for å avklare uklarhetene tilknyttet bakgrunnen for sønnens smitte.

Forsikrede har i etterkant nektet foretaket tilgang til journalopplysninger og helseopplysninger tilknyttet sin mindreårige sønn, og klaget inn spørsmålet for Finansklagenemnda. I brevet fremgår også:

Han har ikke mottatt behandling i utlandet eller lignende som skulle tilsi at smitten åpenbart har kommet fra andre steder enn [sykehuset].

[...]

Han har opplyst at hans sønn ble testet i forbindelse med kontroll etter en operasjon. Sønnen hadde hatt gjentatte infeksjoner og hadde dårlig behandlingseffekt på infeksjonene.

MRSA er en sykehusbakterie. Hverken sønnen eller skadelidte selv har vært innlagt eller behandlet på sykehus i utlandet. Det er derfor mest sannsynlig at sønnen har fått smitten av sin far som igjen er blitt smittet på [sykehuset] der han jobber

[...]

Opplysninger i den første redegjørelsen fra smittevernoverlegen av 29.08.20 var uriktig. Nærmere undersøkelser i sykehusets registre viste at det var flere MRSA-tilfeller av samme type i det aktuelle tidsrommet. I tillegg er det sannsynlig at det kan være flere innkomne pasienter på mottaket hvor man ikke er klar over at de er smittet eller er bærere av MRSA. [...]

I brev 14.3.25 opplyste forsikrede:

Vi har opplyst i brev av 11.02.25 at [...] hans sønn ble testet i forbindelse med kontroll etter en operasjon. Sønnen hadde hatt gjentatte infeksjoner og hadde dårlig behandlingseffekt på infeksjonene. Han hadde dårlig sårtilheling.

[...]

Som allerede opplyst gjentatte ganger tidligere har min klients sønn hverken fått behandling på sykehus i utlandet eller har hatt kjent MRSA-smitte fra tidligere. Han har kun bodd sammen med sin far og mor, hvor

far viste seg å være var smittet med MRSA-bakterie av samme SPA-type som også er påvist hos flere pasienter på hans arbeidsplass på sykehuset. Sønnens mor har ikke fått påvist MRSA-smitte.

I FHI-artikkelen Stafylokokkinfeksjoner (inkl. MRSA-infeksjoner) – veileder for helsepersonell står det:

Smitte og smitterisiko:

MRSA smitter lettest mellom personer som har mye tett kontakt, eksempelvis mellom familiemedlemmer. [...] Bakterien kan overleve i tørt miljø i lang tid. [...]

Hvem må teste seg for MRSA?

Alle som skal arbeide i sykehus eller sykehjem i Norge, eller som skal legges inn som pasient, må teste seg for MRSA dersom de tidligere har fått påvist MRSA, men ikke senere hatt tre negative kontrollprøver, eller i løpet av siste 12 måneder har:

- fått påvist MRSA, selv om senere kontrollprøver har vært negative, eller
- bodd i samme husstand som MRSA-positive, eller
- har hatt nær kontakt med MRSA-positive uten å bruke beskyttelsesutstyr, eller
- i løpet av siste 12 måneder har vært i land utenfor Norden og der har:
 - vært innlagt i helseinstitusjon, eller
 - fått omfattende undersøkelse eller behandling i en helsetjeneste, eller
 - arbeidet som helsearbeider, eller
 - oppholdt seg i barnehjem eller flyktningleir.

I MRSA-veilederen står det bla.:

[...] Smittemåte

Vanligvis direkte kontaktsmitte fra person til person. Luftsmitte (fjerndråpesmitte) via avstøtte hudceller kan forekomme. 20-30% av befolkningen er permanente bærere av *S. aureus* i nesen eller på hud. Det antas å være høyere bærerfrekvens av *S.aureus* hos ansatte og pasienter i helseinstitusjoner.

Inkubasjonstid

Varierende.

[...]

Kontroll etter sanering MRSA

[...] Folketrygden yter full godtgjørelse av utgifter til legehjelp ved undersøkelse, behandling og kontroll for allmennfarlige smittsomme sykdommer, dvs. pasienter med MRSA skal ikke betale egenandel. I tillegg yter Folketrygden stønad til utgifter til antiinfektive og dermatologiske legemidler til behandling av infeksjon og sanering av bærerskap hos pasienter med meticillinresistente gule stafylokokker i henhold til faglige anbefalinger gitt av Folkehelseinstituttet (blåreseptforskriften § 4 punkt 2).

Forebyggende tiltak MRSA

[...] Ved innleggelse og før pasientrettet arbeid i sykehus og sykehjem tas MRSA-prøve av alle som siste 12 måneder har vært i situasjon som er assosiert med økt risiko for å bli smittet med MRSA. [...]

Tiltak ved enkelttilfelle eller utbrudd av MRSA

[...]

Pasienter i somatiske avdelinger i sykehus isoleres dersom de er mistenkt eller påvist MRSA-positive. Anbefalt regime er kontaktsmitteisolering på enerom med tillegg av bruk av kirurgisk munnbind. MRSA-veilederen beskriver i tillegg tiltak ved overføring av pasienter, arbeidsrestriksjoner for ansatte, behandling, sanering, tiltak ved poliklinikk, i ambulanse-tjenesten og i psykiatriske sykehus/avdelinger. Smitteoppsporing på sykehus er aktuelt når MRSA oppdages uventet slik at smitteoverføring allerede kan ha skjedd på grunn av manglende smitteverntiltak. Anbefalt fremgangsmåte er beskrevet i Folkehelseinstituttets MRSA-veileder [...]

Forsikrede har i det vesentlige anført at han ikke har plikt til å utlevere taushetsbelagte opplysninger om sin sønn. Sønnen er ikke kunde eller erstatningssøker hos foretaket. Han er for liten til å samtykke selv til utlevering av helseopplysninger til utenforstående, og hans foresatte ønsker på prinsipielt grunnlag å respektere hans personvern. Han har ikke mottatt behandling i utlandet eller lignende som skulle tilsi at forsikredes smitte åpenbart har kommet fra andre steder enn fra sykehuset. Fal. § 18-1 kan ikke gi forsikrede plikt til å utlevere andre personers sensitive helseopplysninger til forsikringsselskapet.

Foretaket har tilgang til alle forsikredes journalopplysninger og andre relevante opplysninger om smittetype m.m., samt fått bekreftelse fra smitteoverlegen om at det har vært flere pasienter med samme smitte på avdelingen han har jobbet på. Videre ga sekretariatet forsikrede medhold i vurderingen 29.7.24, og Nav har også lagt til grunn at det er sannsynliggjort at han ble smittet på jobb og har dermed godkjent MRSA som yrkessykdom.

Forsikringsforetaket har i det vesentlige anført at forsikrede har plikt til å bidra til opplysninger som er tilgjengelig for ham, og som foretaket trenger for å kunne ta stilling til et eventuelt erstatningskrav, jf. fal. § 18-1. Det er av stor betydning for et eventuelt erstatningsansvar å belyse hvorfor forsikredes sønn ble testet i forbindelse med sitt besøk på sykehuset i februar 2020. Testing ved innleggelse og før pasientrettet arbeid i sykehus, er etter det foretaket forstår bare nødvendig (og vanlig) i de tilfeller som er opplistet i MRSA-veilederen kapittel 4.1 og informasjon til fastleger om testing av MRSA før innleggelse ved sykehus. Spørsmålet om utenlandsopphold er besvart benektende, og han har også opplyst om dårlig sårtilheling som årsak til testing. Vilåårene for testing (som krever både mer enn 6 ukers utenlandsopphold og hud/sårinfeksjon) i veilederne er da ikke oppfylt.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken gjelder om forsikrede må gi foretaket tilgang til mer informasjon rundt bakgrunnen for MRSA-testen utført på hans sønn, herunder om foretaket trengte de aktuelle opplysningene for å ta stilling til forsikredes krav, jf. forsikringsavtaleloven (fal.) § 18-1.

Det er uten betydning for nemndas vurdering at sekretariatet innledningsvis ga forsikrede medhold.

Bestemmelsen i fal. § 18-1 lyder:

Den som vil fremme krav mot forsikringsforetaket, skal gi foretaket de opplysninger og dokumenter som er tilgjengelige for ham eller henne, og som foretaket trenger for å kunne ta stilling til og utbetale forsikringsbeløpet.

Dersom forsikringsforetaket ber om samtykke til innhenting av taushetsbelagte opplysninger fra en tredjeperson, skal samtykket begrenses til det som trengs på hvert trinn i saken. Samtykket skal oppfylle kravene i personopplysningsloven.

Lovbestemmelsen begrenser ikke opplysningsplikten til kun opplysninger som omhandler forsikrede selv direkte, men er generell, jf. «de opplysninger og dokumenter som er tilgjengelige for ham eller henne, og som foretaket trenger for å kunne ta stilling til og utbetale forsikringsbeløpet». Annet ledd omhandler uttrykkelig innhenting av opplysninger fra tredjeperson.

Slik saken er opplyst for nemnda, er det på det rene at foretaket for å kunne ta stilling til forsikredes krav, har behov for å innhente opplysninger om MRSA-testing fra forsikredes sønns journaler. Det er videre på det rene at forsikrede har samtykkekompetanse hva gjelder innsyn i sønnens journalopplysninger. Den informasjonen som hittil er gitt om bakgrunnen for testing av forsikredes sønn, stemmer ikke overens med veilederen for MRSA-testing. Forsikrede har opplyst

at sønnen ikke hadde vært på langvarig utenlandstur og det skal da iht. veilederen ikke være grunnlag for testing, selv om han hadde sårproblematikk. Det fremstår derfor som nødvendig for foretaket å få tilgang til grunnlagsdokumentasjonen for bedre å belyse bakgrunnen for testingen, som åpenbart er relevant ved vurderingen av om «foretaket har sannsynliggjort at sykdommen åpenbart ikke er forårsaket i arbeid på arbeidsstedet i arbeidstiden».

Det følger av fal. § 18-1 annet ledd at omfanget av det samtykket som foretaket gis til å innhente helseopplysninger fra tredjeperson, skal begrenses til «det som trengs på hvert trinn i saken». Etter nemndas syn bør samtykket i denne saken begrenses til det som er nødvendig for å belyse bakgrunnen for sønnens MRSA-test.

Slik saken er opplyst for nemnda, er nemnda av den oppfatning at forsikrede, om han ønsker at foretaket skal vurdere kravet under forsikringen, må gi foretaket tilgang til den etterspurte kliniske dokumentasjonen, jf. fal. § 18-1 første ledd.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Birgitte Hagland (leder), Tonje Giertsen (bransjerepresentant), og Borgar Sandvik (forbrukerrepresentant).